

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

SARAH DUNANT

Sânge și splendoare
Un roman despre familia Borgia

Traducere din engleză de
CARMEN SĂNDULESCU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Andreea Răsuceanu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Carmen Petrescu

Tipărit la Tipo Lidana – Suceava

SARAH DUNANT
BLOOD AND BEAUTY
Copyright © Sarah Dunant, 2013
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2013, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUNANT, SARAH

Sânge și splendoare: un roman despre familia Borgia / Sarah Dunant;

trad.: Carmen Săndulescu. – București: Humanitas Fiction, 2013

ISBN 978-973-689-657-6

I. Săndulescu, Carmen (trad.)

821.111-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

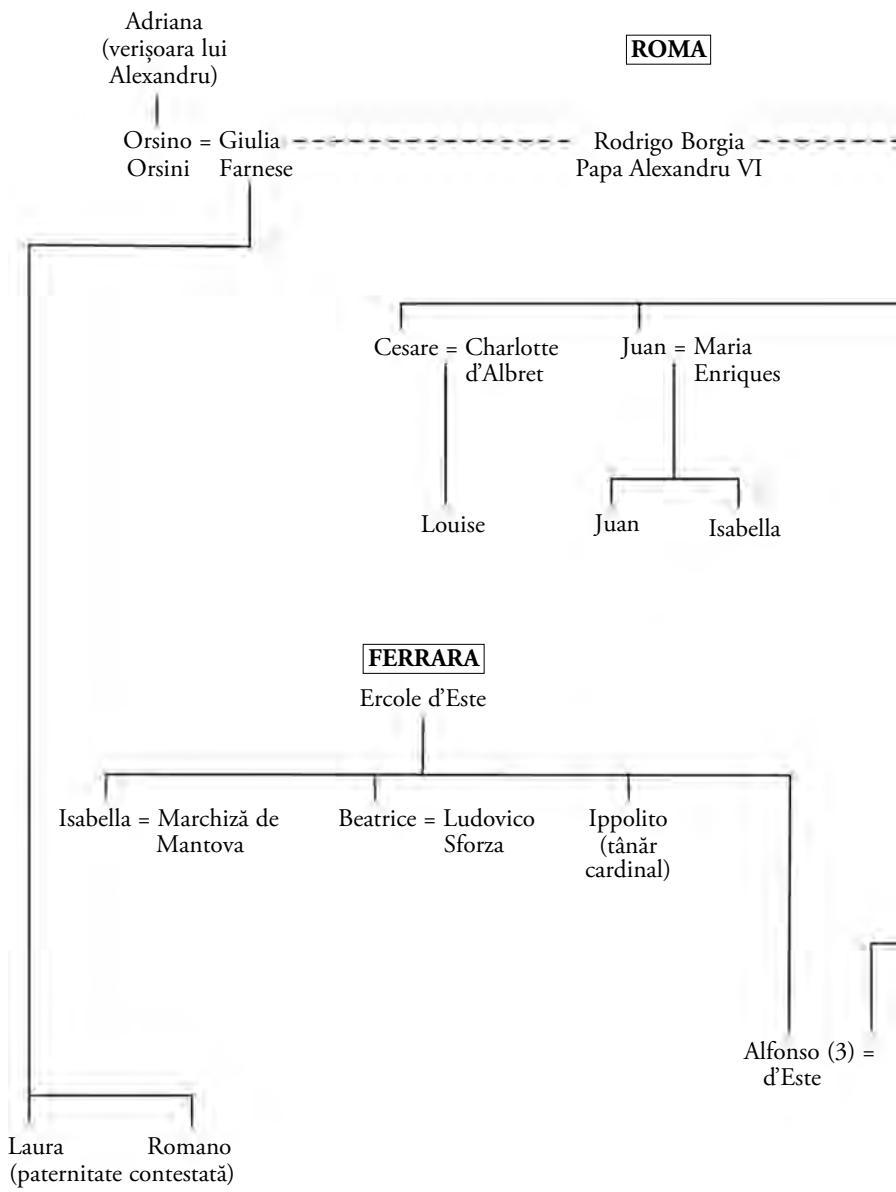
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

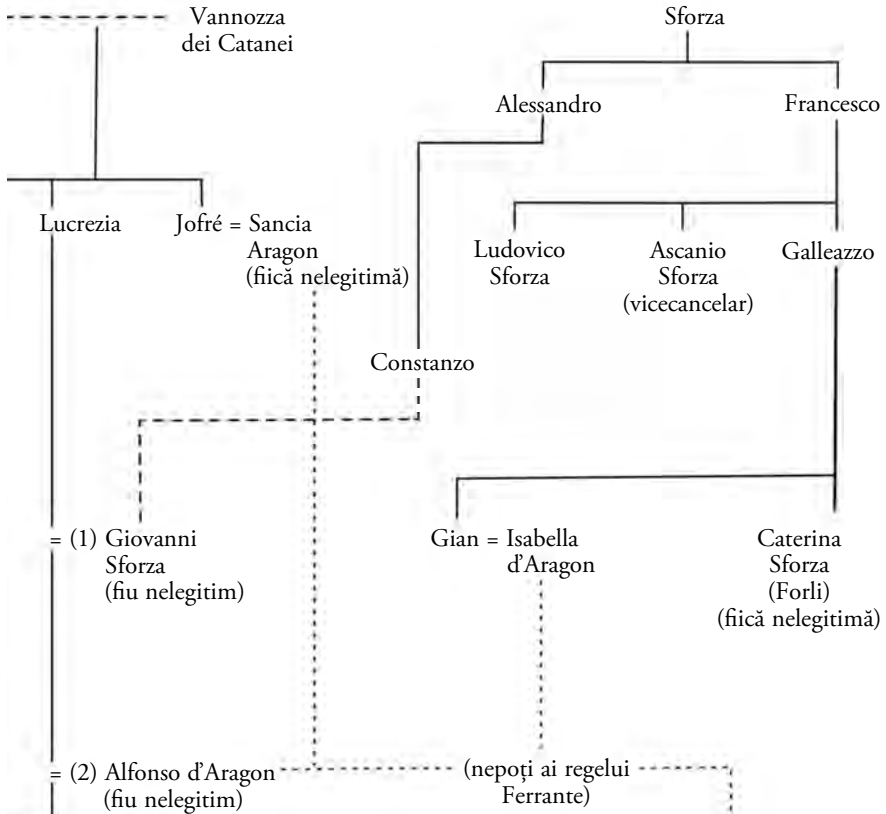
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

*Lui Anthony,
care a făcut prezentul să fie la fel de bogat ca și trecutul*

MILANO

NAPOLI

Rodrigo

Carlotta d'Aragon (fiica regelui Federico) (curtată fără succes de Cesare)

Notă istorică

Spre sfârșitul veacului al cincisprezecelea, harta Europei dădea la iveală regiuni pe care ochiul modern le-ar recunoaște în mare parte. Franța, Anglia, Scoția, Spania și Portugalia erau pe cale să devină entități geografice și politice, conduse de monarhii ereditare. Dimpotrivă, Italia era încă un conglomerat de orașe-stat, de aceea țara era vulnerabilă în fața invaziilor. Cu excepția Republicii Venețiene, cele mai multe asemenea state se aflau în mâinile dinastiilor familiale: la Milano casa Sforza, la Florența neamul Medici, la Ferrara familia Este, iar la Neapole și în sudul Spaniei casa de Aragon.

În miezul tuturor stătea Roma, bârlogul în care felurite familii înstărite manipulau cu abilitate pentru a obține poziții cât mai bune și, încă mai important, pentru a obține scaunul papal. În vreme ce bunurile pământești ale Papei erau modeste – și pământurile adesea arendate vicarilor papali – influența sa era uriașă. În calitate de cap al Bisericii, Papa, îndeobște italian, controla o vastă rețea de influență de-a lungul și de-a latul Europei; iar ca reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ, era capabil și dispus să confere putere spirituală unor scopuri strategice și politice. De vreme ce catolicismul domnea atotstăpânitor și corupția în Biserică era endemică, nu era lucru rar să descoperi papi care-și făceau averi și favorizau cariera și bunăstarea rudelor. În unele cazuri, era vorba chiar despre copiii lor nelegitimi.

Așa se prezenta situația în vara lui 1492, când moartea lui Inocențiu VIII a lăsat tronul de la Roma gol, pregătit pentru un nou ocupant.

Partea I
AVEM PAPĂ

Se află la vârsta când bărbații ating maximum de înțelepciune, după spusele lui Aristotel: trup robust, minte viguroasă, perfect înzestrat pentru noua poziție.

SIGISMONDO DE CONTI,
SECRETAR PONTIFICAL, 1492

Capitolul 1

11 august 1492

Zorile sunt ca o vânătaie vagă care se ridică pe cerul nopții la ceasul la care dinspre interiorul palatului se deschide brusc o fereastră și apare un chip, cu trăsături distorsionate de văpaia torțelor de dedesubt. În piață, soldații postați acolo să mențină pacea sunt adormiți. Dar se trezesc una două când ce vocea strigă cu putere:

— AVEM PAPĂ!

În interior, aerul e acrit de sudoarea cărnii îmbătrânite. În august, Roma e un oraș al toropelii și al morții. Vreme de cinci zile, douăzeci și trei de bărbați au fost încarcerați într-una dintre marile capele ale Vaticanului care pare mai curând o cazarmă. Fiecare dintre ei e un personaj cu greutate și avere, obișnuit să mănânce din farfuria de argint și cu o duzină de servitori gata să-i îndeplinească orice poruncă. Și totuși aici nu sunt nici scribi care să scrie scrisori și nici bucătari care să pregătească oșpețe. Aici au doar un servitor care să-i îmbrace și primesc mese frugale strecurate printr-un chepeng de lemn care se închide cu brutalitate odată cu ultima porție. Lumina zilei se strecoară până la ei dinspre ferestruicile așezate undeva sus, în timp ce noaptea o armată de lumânări pâlpâie sub bolta rotunjită a unui cer pictat, plin de stele și la fel de vast, s-ar zice, ca și firmamentul. Sunt tot timpul împreună și n-au voie să iasă decât pentru momentul formal al votului sau ca să se ușureze, dar activitatea nu încetează nici la latrine: negocieri și încercări de a convinge peste țărâitul urinei de om îmbătrânit. În cele din urmă, când sunt prea obosiți ca să mai vorbească sau simt nevoia să ceară îndrumare de la Dumnezeu, sunt liberi să se retragă în chiliile lor, un rând de compartimente improvizate construite pe marginile capelei, în care se află doar un scaun, o masă și un

pat de scânduri ușor ridicat; austeritate menită, fără doar și poate, să le amintească de caznele celor porniți pe calea sfințeniei.

Doar că în vremurile astea numeri sfinții pe degete, mai cu seamă în conclavul cardinalilor de la Roma.

Ușile au fost zăvorâte în dimineața zilei de 6 august. Cu zece zile mai înainte, după ani de suferință, Papa Inocențiu VIII cedase în sfârșit în fața oboselii de a încerca să rămână în viață. Înăuntrul odăilor din Palatul Vaticanului, fiul și fiica sa așteptaseră răbdători să fie chemați la căpătâiul bolnavului, dar clipele sale cele de pe urmă fuseseră rezervate cardinalilor ponegritori și doctorilor. Nici nu i se răcise trupul când poveștile au început să se adune și să se împrăștie precum miasele canalelor de-a lungul străzilor. Haita ambasadurilor și diplomaților a tras aer în piept până și-a umplut plămâni, după care a trimis în lung și în lat propriile versiuni ale evenimentelor prinse în buzunarele șeiilor de cai iuți: cum că trupul Sanctității Sale zăcea stafidit, în ciuda unei carafe acum goale care fusese umplută cu sânge stors din venele copiilor fără adăpost ai Romei, la porunca unui doctor evreu, care jurase că avea să-i salveze viața; cum că aceiași băieți secătuiți de sânge erau de-acum hrană pentru peștii din Tibru, în vreme ce doctorul fugea din oraș. Între timp, peste așternuturile papale, favoritul Papei, colericul cardinal della Rovere, era atât de prins în schimbul de insulte cu vicecancelarul, cardinalul Rodrigo Borgia, încât nici unul din ei nu băgase de seamă că Sanctitatea Sa nu mai respira. E foarte posibil ca Inocențiu să fi murit ca să scape de zarvă, pentru că gâlceava dura de ani buni.

Firește că dintr-o asemenea urzeală de cleveteli fiecare trebuie să aleagă ce anume vrea să creadă; iar stăpânitorii își doresc ca veștile să fie cam la fel cum e carnea pe care o pun pe masă, mai mult sau mai puțin condimentată. Cei care să pună sub semnul întrebării ghearele scoase ale cardinalilor sunt puțini la număr, dar mai există și din cei care și-ar putea pune întrebări în legătură cu sângele, din moment ce în oraș se știe prea bine că, de săptămâni bune, singura hrană a Sanctității Sale fusese laptele unei doici instalate într-o anticameră și plătită pentru fiecare cupă plină. O, Doamne, ce mai cale de a merge la ceruri: beat de gustul laptelui de mamă.

Cât privește conclavul care avea să urmeze, ei bine, singura profeție cât de cât sigură este că nu se poate profeti nimic; ca și faptul că în alegerea următorului vicar al lui Christos pe pământ mita și influența vor cântări la fel de mult ca orice însușiri întru sfințenie.

La capătul celei de-a treia zile, în timp ce cardinalii extenuați se retrag în chiliile lor, Rodrigo Borgia, vicecancelar papal și cardinal spaniol de Valencia, stă și admiră priveliștea. Deasupra draperiilor bogat ornamentate de pe pereții capelei (cardinalii mai noi fuseseră văzuți încercând să le tragă) e o scenă din viața lui Moise: fetele lui Ietro, tinere și pline de viață, cu părul învolburat și culorile veșmintelor cântând chiar și în lumina lumânărilor. Capela Sixtină se fălește cu șaisprezece fresce ca aceasta – scene din viața lui Christos și a lui Moise – iar cei care se bucură de suficientă putere își pot alege chilia după un loc anume din șirul lor. Ca nu cumva să-i fie ambiția greșit înțeleasă, cardinalul della Rovere s-a plasat sub imaginea în care Christos îi înmânează lui Petru cheile Bisericii, în vreme ce rivalul său principal, Ascanio Sforza, a trebuit să se mulțumească cu Moise ținând strâns tablele legii (deși, cu un frate care conduce statul de temut al Milanului, unii ar spune că Sforza are de partea sa mai mult decât doar cele zece porunci).

Pe față, Rodrigo Borgia a avut mereu aspirații mai modeste. A deținut postul de vicecancelar pe parcursul domniei a cinci pontifi diferiți – o izbândă diplomatică în sine –, ceea ce, pe lângă un șir de avantaje, l-a ajutat să devină unul dintre cei mai bogați și mai influenți clerici ai Romei. Există însă un lucru pe care n-a reușit să-l întoarcă în favoarea sa: sângele spaniol care-i curge în vine. Motiv pentru care scaunul papal i-a scăpat. Poate până acum; căci după două scrutinuri publice s-a ajuns la un impas între tendinții principale, ceea ce face ca voturilor modeste pe care el le ține în mână să capete o forță mult mai mare.

Îngână o rugăciune scurtă către Maica Precurată, își ia pălăria de cardinal și pornește cu pași ușori de-a lungul coridorului de marmură dintre chiliile improvizate până ajunge în dreptul celei pe care o caută.

Înăuntrul ei, oarecum secătuit de căldură și politică, stă un tânăr cu o burtică bahică și o față păstoasă. La cei șaptesprezece ani ai săi, Giovanni de Medici este cel mai tânăr cardinal numit

vreodată de Sfântul Colegiu, și încă nu s-a hotărât în slujba cui să se pună.

— Vicecancelare! se ridică tânărul dintr-un salt. (Adevărul e că nu poți să te lupți la nesfârșit cu problemele bisericești și mintea îi alunecase spre imaginea sânilor albi ca laptele ai unei fete cu care împărțea patul la Pisa, pe când se afla acolo la învățătură. Avea ea ceva – poate un anumit răs sau poate mirosul pielii – încât, atunci când tânărul simte nevoia de alinare, se freacă de corpul ei în gând.) Iertare, nu v-am auzit.

— Dimpotrivă, eu sunt cel care trebuie iertat. Te întrerup din rugăciune!

— Nu... Nu tocmai.

Îi oferă singurul scaun, dar cardinalul Borgia îl respinge cu o mișcare a mâinii, instalându-și dosul amplu pe patul de scânduri.

— Aici e numai bine pentru mine, zice el cu un aer jovial, lovind salteaua cu pumnul.

Tânărul Medici îl privește fix. În vreme ce toți ceilalți sunt toropiți de căldura cotropitoare, e remarcabil cum un asemenea om voinic continuă să fie cât se poate de vioi. Lumina lumânărilor scoate în evidență o frunte lată sub o claie de păr alb cu tonsura de rigoare, un nas mare și încovoiat, buze pline și un gât gros. Nu îți venea, nu puteai să spui despre Rodrigo Borgia că ar fi arătos; era prea bătrân și prea solid pentru una ca asta. Totuși, odată ce te-ai uitat la el nu-ți este ușor să-ți dezlipești privirea, pentru că în ochii aceia întunecați și iuți există o energie mult mai tânără decât anii lui.

— După ce am trecut prin alegerea a patru papi, aproape că am ajuns să îndrăgesc – cum să le numim? – „provocările“ vieții de conclav. (Vocea, ca și trupul, produc impresie, o voce plină și adâncă, cu urmele accentului spaniol împodobind gutural anumite cuvinte.) Dar mi-aduc și acum aminte cum a fost prima oară. Nu eram mult mai mare decât ești dumneata acum. Și atunci era tot august – o lună cât se poate de rea pentru sănătatea sfinților noștri părinți, din păcate. Închisoarea noastră nu era atât de minunată ca acum, firește. Țânțarii ne mâncau de vii și patul îmi dădea dureri de oase. Și totuși, am supraviețuit. (Și râde, cu hohot puternic, aproape fără să-și dea seama și fără nici un artificiu.) Deși nu aveam

un asemenea tată remarcabil care să mă îndrume, bineînțeles. Lorenzo de Medici ar fi mândru să te vadă luându-ți locul în con-clav, Giovanni. Îmi pare sincer rău că a murit. E o pierdere nu doar pentru Florența, ci pentru toată Italia.

Tânărul își înclină capul. *Fii atent, fiule. Roma zilelor noastre este o văgăună a ticăloșiei, locul unde s-a adunat ca într-un nucleu tot ce este rău.* Sub robă ține o scrisoare: sfaturi de la tatăl său despre cum să pătrundă în cuibul de vipere al politicii bisericești, sfaturi din partea unui om care avea darul să alunece pe stratul cel mai subțire de gheață având aerul că dansează. *Sunt puțini cei în care poți avea încredere. Păstrează-ți gândurile pentru tine până ajungi să stai bine pe picioarele tale.* De la moartea lui Lorenzo, în urmă cu doar câteva luni, tânărul cardinal învățase scrisoarea pe dinafară, deși acum și-ar dori cu disperare ca vorbele să fie mai puțin generale, mai precise.

— Spune-mi, Giovanni... Rodrigo Borgia își coboară vocea prea din cale-afară, ca și cum ar anticipa secretele pe care sunt gata să și le împărtășească: Cum faci față probei ăsteia de trecere prin labirint?

— Mă rog lui Dumnezeu să găsim omul potrivit care să ne conducă.

— Bine spus! Sunt convins că tatăl dumitale rostea cuvinte grele la adresa corupției din Biserică și te prevenea împotriva așa-zișilor prieteni care vor să te atragă pe calea greșită.

Actualul colegiu al cardinalilor e sărac în oameni de valoare și ar fi bine să fi rezervat și mereu în gardă. Fără să vrea, tânărul își ridică o mână spre piept, să verifice dacă scrisoarea e bine ascunsă. *Fii cu băgare de seamă la cei care vor să te ispitească, oameni răi care nu se lasă până nu te doboară, mizând pe tinerețea care te face o pradă ușoară.* Ce mai calea-valea, nici măcar privirea de șoim a vicecancelarului nu poate să răzbească prin două rânduri de țesătură și să citească secrete, nu?

Afară, un strigăt străpunge aerul, urmat de zgomotul unei arche-buze; la timpuri noi, arme noi. Tânărul își înalță iute capul spre înaltul ferestrei întunecate.

— Nu te neliniști. E doar o încăierare obișnuită.

— O, nu... Nu-mi fac griji.

Poveștile sunt bine-cunoscute: se știe că în perioada dintre domniile a doi papi, Roma devine brusc de nestăpânit, răfuieli vechi sunt reglate prin lovituri de cuțit pe alei întunecate, altele noi se clocesc sub acoperirea unui val de banditism general care alunecă voios de la tâlhărie la încăierare și crimă. Dar oamenilor care au beneficiat prea mult de favoruri, lor le este rezervat ce e mai rău, pentru că au cel mai mult de pierdut.

— Ia să fi fost aici când a murit ultimul papă della Rovere, Sixt IV – deși nici măcar Lorenzo de Medici n-ar fi putut să-și facă fiul cardinal la vârsta de zece ani, nu? Rodrigo râde iarăși. Nepotul lui era atât de mult detestat, încât mulțimea i-a devalizat casa mai iute decât o invazie a lăcustelor. Când s-a terminat conclavul, nu mai rămăseseră decât pereții și grinzile. Totuși, presupun că te simți ca acasă stând aici sub lucrarea făcută de mâinile protejaților tatălui dumitale. Își ridică privirea spre fresca de pe peretele din spate al chiliei – un grup de siluete subțiri ca trestia și atât de grațioase încât parcă ar continua să se miște sub penelul pictorului: E făcută de acel Botticelli, nu?

— Da, Sandro Botticelli.

Stilul îi este la fel de familiar tânărului florentin ca și Tatăl Nostru.

— Ce om talentat! E minunat cât de mult... cât de mult reușește să îmbrace spiritul în carne. Am crezut mereu că Papa Sixt a fost din cale-afară de norocos să pună mâna pe el, având în vedere că erau abia trei ani de când omul urzise o conspirație menită să ducă la uciderea propriului patron, tatăl dumitale, și la dispariția întregii familii Medici. Din fericire, ești prea tânăr să-ți amintești nelegiuirea.

Dar nu atât de tânăr încât să-i fie vreodată îngăduit să uite. Singurul lucru mai sângeros decât atacul însuși fusese răzbumarea.

— Din fericire, a supraviețuit și a prosperat. În ciuda familiei della Rovere, adaugă Rodrigo cu un zâmbet.

— Tata avea cuvinte de laudă la adresa minții ascuțite a Eminenței Voastre, vicecancelare. Știu că o să am multe de învățat de la domnia voastră.

— A, da! Văd că ai de pe-acum istețimea și simțul lui diplomatic, spune el, și zâmbetul i se topește într-un hohot de râs.

Flacăra lumânării de pe masă tremură în ritmul suflului său, iar trăsăturile generoase dansează în lumina ei. Bărbatul cel tânăr simte cum o broboană de sudoare i se scurge din păr și o șterge cu mâna. Își simte degetele murdare. La polul opus, Rodrigo Borgia continuă să fie perfect neafectat de căldură.

— Ei bine, trebuie să mă ierți dacă mă port cu o anumită afecțiune paternă. Și eu am un fiu care are nevoie de îndrumare în urcușul pe treptele ierarhiei bisericești. A, dar îl cunoști, desigur. Ați învățat amândoi la Pisa. Cesare te pomenea adesea drept un bun prieten. Și un student remarcabil într-ale dreptului și retoricii.

— Exact ce pot spune și eu despre el.

În public. Nu între patru ochi. Nicidecum. Între patru ochi, tânărul și fălosul Borgia era mult prea înconjurat din toate părțile de anturajul lui spaniol ca să poată fi prietenul cuiva. Cu atât mai bine, pentru că oricât de mulți bani ar fi avut în spate (și avea cu grămada; când venea undeva la cină abia vedeai țesătura hainei de bijuteriile cusute pe ea) un bastard din neamul Borgia n-ar fi putut fi în veci egalul social al unui Medici legitim. Era totuși un băiat deștept și-i mergea mîntea cu o asemenea viteză, încât în orice dispută publică era capabil să spună esențialul, născocind argumente ca un șir de panglici colorate care-i ieșeau din cap, până când negrul părea să se transforme în alb, iar răul devenea doar o altă nuanță de gri. Până și laudele tutorilor săi aveau aerul să-l plictisească: trăia mai mult prin cârciumi decât prin sălile de clasă. Dar, la drept vorbind, nu era nici pe departe singurul.

Tânărul Medici se bucură că este învăluit în umbră. Nu i-ar plăcea defel ca asemenea gânduri să se arate la lumina zilei. Deși emblema de pe blazonul Borgia înfățișează un taur, toată lumea știe că familia are în sânge viclenia vulpii.

— Să știi că admir felul în care îți urmezi menirea și năzuința spre bine, cardinale. Rodrigo Borgia se apleacă și-și așază încetșor mâna pe genunchiul lui. Va cântări cu prisosință în ochii lui Dumnezeu. (Face o pauză.) Dar mă tem că nu și în analele omenești. Tristul adevăr este că vremurile în care trăim sunt cât se poate de corupte și fără un papă capabil să poată face față apetitului lupilor care-i dau târcoale, nici el, nici Italia nu vor supraviețui.

În timp ce dosul mâinii e gros ca o halcă de carne, degetele îi sunt surprinzător de elegante, îngustate spre vârf și perfect îngrijite și, preț de o clipă, tânărul se trezește gândindu-se la femeia care cinstește patul vicecancelarului de la o vreme. Se spune că este o adevărată Venus în carne și oase: cu pielea albă ca laptele, păr de aur și suficient de tânără pentru a-i fi nepoată. Bârfa e spoită cu dezgust la gândul împreunării dintre o asemenea dulceață și o asemenea putreziciune, dar mai e și invidie la mijloc; cât de lesne se lasă atrasă frumusețea de magnetul puterii, indiferent de aspectul bărbatului.

— Vicecancelare, dacă vă aflați aici ca să-mi cercetați votul...

— Eu? Nu, nu, nici gând. Eu nu sunt decât un miel în turma aceasta plină de putere. Ca și dumneata, nu am altă dorință decât să-l slujesc pe Dumnezeu și sfânta maica noastră Biserica.

Ochii bărbatului vârstnic scânteiază. Se spune că, în vreme ce Giuliano della Rovere are un temperament tocmai bun de fript carnea, cel mai de temut este zâmbetul unui Borgia.

— Nu. Și dacă insist este doar pentru că am mai văzut asemenea treburile și mă tem că un impas ne-ar putea împinge în mâinile cuiva chiar mai puțin capabil decât mine.

Giovanni rămâne cu ochii la el, uimit de puterea unui om care poate să mintă atât de flagrant și totuși să dea impresia că-ți ține inima în palmă. Oare asta să fie secretul său? În ultimele zile, a avut ocazia să-l vadă la treabă; a băgat de seamă cu câtă hărnicie urzește fire cercetând neobosit dilemele celorlalți, cum este primul care sare să-i ajute pe cei mai în vârstă să ajungă la chiliile lor sau care simte nevoia să se ușureze atunci când negocierile se împotmolesc și se cer stimulente noi. De câteva ori, tânărul se dusese spre latrine și, ajuns acolo, conversațiile se opriseră brusc. Și aproape de fiecare dată se afla acolo și vicecancelarul, dând din cap radios, cu burta lui mare și scula ținută slobod în mână, de parcă ar fi fost cea mai firească postură de pe lume pe care cardinalii lui Dumnezeu să o adopte unii față de alții.

Înăuntrul chilie, aerul e gros ca o supă.

— Sfântă Fecioară și voi sfinților toți! Dacă nu suntem atenți, o să fierbem de vii la foc mic, ca Sfântul Cyrinus.

Rodrigo își vântură palma pe la nas cu un aer teatral, apoi bagă mâna adânc în interiorul robei și scoate un flacon de sticlă cu un dop sofisticat de argint.

— Pot să-ți ofer ceva care să te ajute?

— Nu, nu, mulțumesc.

Își afundă degetul în fiolă și se unge cu generozitate. Când tânărul simte izul de iasomie, își amintește că, în ultimele zile, i-a detectat urmele – alături de alte câteva arome – prin spațiile publice. Oare fiecare tabără se identifică prin miros, aidoma unei haite de câini?

Cardinalul își vârâ tacticos la loc sticluța în adâncul robei în timp ce se ridică să-și la rămas-bun. După care, brusc, pare să se răzgândească.

— Giovanni, mi se pare că semeni prea mult tatălui dumitale ca să nu-ți dai seama ce se petrece aici. Așa încât am să-ți spun ceva ce nu am spus niciodată în public. Și își înclină trupul corpulent ca să fie mai aproape de fața tânărului: Nu te alarma. Ia ceea ce-ți spun drept un tribut plătit familiei tale: o lecție despre cum se mișcă valurile influenței când aerul devine gros ca o brânză puturoasă. Della Rovere nu are cum să câștige alegerile, indiferent cum ar părea lucrurile acum.

— De unde știi? spune tânărul cu repeziciune, surpriza – și poate tămâierea – învingând reticența pe care își jurase să o arate.

— Știu pentru că, pe lângă faptul că sunt capabil să număr, am privit cu atenție în inimile oamenilor de aici. (Surâde, dar acum nu mai respiră aceeași veselie.) La următorul scrutin public tabăra lui della Rovere va culege mai multe voturi, ceea ce-l va plasa înaintea lui Sforza, dar nu suficient încât să-i asigure o victorie totală. Când se va ajunge aici, Ascanio Sforza, care n-ar fi un papă rău, deși ar ține prea mult partea Milanului în detrimentul Florenței – și al dumitale – ca să-l putem răbda vreodată, are să intre în panică. Și pe bună dreptate. Pentru că o papalitate pe care ar controla-o della Rovere ar fi una care l-ar favoriza pe cel care plătește cel mai bine. Iar banii de care se folosește acum ca să-și cumpere drumul spre scaun nici măcar nu sunt ai lui. Știi de unde vin? Din Franța! Închipuie-ți! Un cardinal italian cumpărat de Franța. Sunt sigur că ți-au ajuns la urechi zvonurile. Să fie o defăimare

grosolană? Doar că în orașul ăsta defăimarea e de obicei mai puțin dezgustătoare decât adevărul însuși. Borgia scoate un un suspin exagerat: Ar fi un dezastru, firește: o putere străină instalată în camera papală. Drept care, ca să-și doboare rivalul, Ascanio Sforza va face apel la mine.

Face o pauză, parcă pentru a lăsa cuvintele să-și facă efectul.

— Pentru că în acea clipă am să fiu singurul care ar putea împiedica apa să se reverse într-acolo.

— Să facă apel la Eminența Voastră? Dar... *Îți mai spun o dată, fiule: până nu te obișnuiești cu toate, ai face bine să te folosești mai mult de urechi decât de gură.* Dar credeam... Și îți lasă vorbele neterminate.

— Ce ai crezut? Că un papă Borija ar fi tot un străin, spune el, reînviind accentele guturale ale numelui său. Un om care i-ar ridica doar pe cei din neamul său și ar fi mai loial Spaniei decât Italiei. (Preț de o clipă, în ochi i se zărește o străfulgerare de mână nemascată.) Spune-mi – oare unui papă Medici i-ar păsa mai puțin de Sfânta Maică Biserica doar pentru că își iubește familia și e de fel din Florența?

— Cardinale Borgia, nu am avut nici o intenție...

— Să mă jignești? Nu. Și nici eu n-am avut. Familiile puternice trebuie să-și vorbească deschis. Nici nu mă aștept la mai puțin.

Surăde, pe deplin conștient că simpla comparație dintre cele două poate fi luată drept o jignire.

— Da, sunt un Borgia. Când îmi îmbrățișez copiii vorbim în limba maternă. Dar desfid pe oricine care ar spune că sunt mai puțin italian decât cei care acum sunt gata să-și bage nasul în cuferele franțuzești. Dacă mitra papală e scoasă la vânzare – și Dumnezeu mi-e martor că nu eu am început o asemenea operație –, atunci măcar să păstrăm târgul între pereții încăperii ăsteia. Suspină din nou și-l prinde de umăr: A! Mă tem că m-a luat gura pe dinainte. Vezi! Ai reușit să-mi smulgi adevărul. Sângele tatălui curge cu adevărat în vinele dumitale. Ce politician grozav a fost! Își ținea mereu degetul întins să vadă dincotro bate vântul, ca să-și poată îndrepta pânzele, dacă simțea vreo schimbare, și să mențină cursul lin al corabiei pe care o conducea.

Cuprins

<i>Notă istorică</i>	9
PARTEA I	
Avem Papă	11
PARTEA A II-A	
Iubire și căsătorie	47
PARTEA A III-A	
Invazia	135
PARTEA A IV-A	
Rivalitate	199
PARTEA A V-A	
Suferința unui tată	257
PARTEA A VI-A	
Un divorț prea papal	291
PARTEA A VII-A	
Renunțarea la purpură	
<i>Iacta est alea</i>	323
PARTEA A VIII-A	
Femei în stare de război	369
PARTEA A IX-A	
Un sacrificiu de familie	421
PARTEA A X-A	
Despărțirea de familie	473
<i>Epilog istoric</i>	505
<i>Bibliografie</i>	507
<i>Mulțumiri</i>	509